

ساماندهی دستفروشان با کمک پلیس و دستگاه قضائی/دستفروشان مترو به ایستگاه آخر رسیدند

دستفروشان قطارهای زیرزمینی پس از چندین سال فعالیت در متروی تهران حالا دیگر به ایستگاه آخر رسیده‌اند و با استقرار ماموران شهرداری و کنترل شدید قطارها دست کم این روزها دیگر امکان کار کردن در مترو برای آنها وجود ندارد.

به گزارش ایسکانیوز و به نقل از روزنامه شهروند، مجتبی عبدالهی، معاون خدمات شهری شهرداری تهران گفته، بررسی‌ها نشان می‌دهد برخی از دستفروشان نیازمند واقعی هستند و زندگیشان به درآمدی که از محل دستفروشی دارند، وابسته است و به همین دلیل هم شهرداری تهران همزمان با اجرای طرح جمع‌آوری دستفروشان از سطح شهر و مترو محلی را برای فروش محصولات این افراد تعیین و شرایط فروش را تعیین می‌کند.

به گفته عبدالهی، در حال حاضر در شهر تهران ۲۷ روزبازار وجود دارد و حالا شهرداری تهران می‌خواهد تعداد این روزبازارها را برای تمرکز و ساماندهی دستفروشان بیشتر کند. این روزبازارها در روزهای مختلف هفته فعالیت می‌کنند و دستفروشی که نیازمند به حمایت هستند می‌توانند در همین روزبازارها فعالیت کنند.

رواج دستفروشی در تهران مسأله دیرروز و امروز نیست و به‌ویژه در سال‌های اخیر با افزایش مشکلات اقتصادی و بیکاری رو به افزایش گذاشته است. دستفروشان در تهران چند سالی است که مترو و قطارهای زیرزمینی‌اش را به یک بازار غیررسمی دستفروشی تبدیل کرده‌اند و اساساً خرده‌فروشی در مترو برای آنها به یک شغل دائمی تبدیل شده است. با همه اینها از پنجشنبه شب بسیاری از دستفروشان مترو اجناسشان را حراج زده بودند و می‌گفتند روزهای آخر کار آنهاست.

زنی ۴۵ ساله که شال‌های بلند نخی و رنگی می‌فروخت، قیمت فروش هر شال را تا ۸ هزار تومان ارزان کرده بود و می‌گفت: این بار جدی است دیگر قرار است در مترو کار نکنیم. او گفت: گفته‌اند که دیگر نمی‌شود در مترو چیزی بفروشیم؛ اما می‌توانیم در بعضی از بازارهایی که قرار است شهرداری راه بیندازد کار کنیم. البته من امیدوار نیستم ما در مترو مشتری‌های خاص خودمان را داریم چه تضمینی هست که مشتری مترو به همان بازارها بیاید. حرف‌های او که به این‌جا رسید، یکی دیگر از زنان دستفروش که انبوهی از لوازم آرایش ارزان قیمت را با مهارت روی یک دستش نگه داشته بود، وسط جمله‌هایش پرید و گفت: اینجا مردم نشسته‌اند و وقت اضافه دارند و وسط مسیر خریدشان را هم می‌کنند. مسافران مترو واقعا مشکلی با این‌که ما این‌جا کار کنیم نداشتند؛ اما خوب از بالا افرادی هستند که نمی‌گذارند. هر چه باشد چه آنها بخواهند یا نه از دیروز سخت‌گیری‌ها بیشتر هم شده و ماموران قاطع‌تر از همیشه دستفروشان را از داخل واگن‌های مترو بیرون می‌کشند و به آنها اجازه فعالیت نمی‌دهند. البته بسیاری از دستفروشان هم دیگر این روزها در مترو کار نمی‌کنند و در واقع طبق همان تذکر و هماهنگی قبلی برای ممنوعیت کار در مترو باروبنه‌شان را برداشته و رفته‌اند؛ حالا این‌که آیا در انتظار بازار دیگری هستند یا این‌که در نقطه‌ای دیگر از شهر مشغول کار شده‌اند، معلوم نیست. دستفروشی در مترو به‌ویژه دستفروشی زنان از سوی بسیاری از مسافران مترو اغلب با نگاه مثبت و حمایتی مورد توجه قرار گرفته است و خیلی از مسافران برای این‌که از این گروه که بسیاری از آنها زنان سرپرست خانوار هستند، حمایت کرده باشند در مترو خرید می‌کنند. پیش از این شرکت راه‌آهن شهری مترو تهران و حومه طرح و برنامه‌های متعددی را برای مواجهه با دستفروشی اجرا کرده بود، اما برخی پیامدهای اجتماعی از جمله درگیری ماموران مترو با دستفروشان از یک سو و حوادثی مثل خودکشی یک دستفروش در مترو پس از ضبط اجناسش در نهایت از شدت عمل‌ها بر برخورد با دستفروشی کاست. پس از آن بود که مدیریت شهری از در فرهنگ‌سازی و کاهش تقاضا وارد شد و مجموع تبلیغات و پیام‌هایی در متروی تهران

نصب و از بلندگوها پخش شد که طی آن از مسافران خواسته می‌شد تا از دستفروشان خرید نکنند؛ این اقدامات اما نه تأثیری در خرید نکردن مردم داشت و نه در کاهش تعداد دستفروشان؛ اما افزایش تعداد دستفروشان و به تبع آن مشکلات دیگری که در مترو به وجود آمد بعضاً به درگیری‌ها و نزاع درون واگن‌ها بین دستفروشان و مسافران هم انجامید حالا دیگر به نوعی هم طاقت مردم و مسافران را طاق کرده است و هم کاسه صبر مدیران شهری را لبریز. در چنین شرایطی است که معاون شهردار تهران می‌گوید، این بار برنامه ساماندهی دستفروشان طوری برنامه‌ریزی شده که با کمک دیگر نهادها از جمله پلیس و دستگاه قضائی کار به نتیجه برسد. معاون شهردار تهران با تأکید بر این که دستفروشی در هر نقطه شهر خارج از ضوابط و قوانین است و باید از آن جلوگیری شود اما به گفته او این بار برنامه‌ریزی‌ها طوری پیش‌بینی شده که اول با پوشش تعدادی از دستفروشان به‌ویژه افرادی که نیازمند هستند پیامدهای اجتماعی ناشی از جمع‌آوری آنها از سطح شهر و مترو مدیریت شود و به حداقل برسد.

عبداللهی از ممنوعیت قطعی دستفروشی در مترو هم خبر می‌دهد و تأکید می‌کند که به‌زودی شرایط کنونی دستفروشی تغییر می‌کند. عبداللهی در پاسخ به این پرسش که نحوه جمع‌آوری دستفروشان مترو چه سازوکاری دارد؟ گفت: دستفروشان مترو به خدمات شهری مرتبط نیست بلکه موضوعی است که در دل تشکیلات حمل‌ونقل عمومی شهر تهران و مترو پیگیری می‌شود؛ اما با توجه به شرایط کنونی دستفروشان مترو با سردار ساجدی نیا در این رابطه جلسه‌ای برگزار شده که این موضوع نیز حل شود و هماهنگی‌های بعمل آمده این کار هم به‌زودی شروع می‌شود.

جامعه‌شناسان و پژوهشگران اجتماعی می‌گویند، ناتوانی دولت‌ها در ایجاد شغل برای جوانان و دلسرد شدن از یافتن یک موقعیت شغلی مناسب در سال‌های اخیر باعث انفجار دستفروشی در بازار کار ایران شده است؛ آنها را وادار کرده تا برای فرار از بیکاری فکری کنند. به گفته کارشناسان، وجود هزاران دستفروش در معابر و بازارها نشان می‌دهد که تنگناهای اقتصادی فراوانی در زندگی مردم وجود دارد و این مسأله باعث می‌شود تا برخی از آنها برای امرار معاش به دستفروشی رو بیاورند. یکی از علت‌های گسترش بی‌سابقه دستفروشی در بازار کار ایران در سال‌های اخیر نابسامانی بازار کار است و هر چقدر بازار کار رسمی کشور تحت فشار قرار دارد، بازار غیررسمی و واسطه‌گری در ایران رونق دارد و افراد از فعالیت در این بخش‌ها سود می‌برند. در عین حال یکی از دلایل توسعه دستفروشی در ایران را باید اشکال در سیستم توزیع دانست؛ چرا که دستفروشان معمولاً کالاها و اجناس را با قیمت مناسب‌تری نسبت به بازار رسمی به دست مردم می‌رسانند و این مسأله باعث گرایش مردم به آنها و در نتیجه سودآور شدن دستفروشی شده است.